

Les incògnites de l'afer Maeso

L'anestesiista Juan Maeso ha començat a declarar davant del jutge pel cas del contagi d'hepatitis C en diversos hospitals de la ciutat de València. Però lluny de resoldre tots els dubtes, les incògnites sobre qui va transmetre la malaltia augmenten dia a dia.

El dijous 4 de juny els voltants dels jutjats d'instrucció de València es trobaven plens de periodistes que esperaven l'arribada de l'anestesiista Juan Maeso acusat per la Conselleria de Sanitat de ser el responsable de contagi d'hepatitis C a un centenar de persones en dos hospitals de la ciutat. Maeso estava citat per declarar davant el jutjat d'instrucció número 5 i l'expectació era màxima. Després de quatre hores i mitja, Maeso va proclamar la seua innocència davant l'allau de preguntes fetes pel ministeri fiscal i de les 21 acusacions particulars que s'han presentat en la causa fins ara. A més, Maeso afirmà que mai no ha estat el culpable de cap pràctica irregular i que no és consumidor d'opiacis. La veritat és que des que aquest greu escàndol va eixir a la llum pública s'ha parlat molt de qui és Juan Maeso i de la seua vida. Però per més que es parle de l'anestesiista cada vegada són majors les incògnites sobre el seu paper en el contagi i això a pesar que alguns experts com ara el metge Rafael Esteban Mur, del servei d'hepatologia de la Vall d'Hebrón no tenen cap dubte de la implicació de Maeso en el contagi. Cal dir que Esteban Mur (vegeu EL TEMPS, número 725) va descartar que Maeso fóra l'únic responsable del contagi.

Amb tot, Maeso sempre ha estat reconegut pels seus companys com un excel·lent professional encara que tothom coincideix a dir que tenia un xicotet problema: tre-

ballava massa. Tal volta el tren de vida que portava l'anestesiista l'obligava a fer tantes hores a la sala d'operacions. A Maeso li agraden molt els ral·lis pels deserts d'Àfrica, els viatges a Miami, les pràctiques de parapent o les curses de motocicletes. Activitats aquestes molt cares i que comporten un risc. No en va a Maeso l'any 1991 el van operar del tendó d'Aquilles a la Casa de la Salut, i dos anys després va patir un accident —que li va ocasionar traumatismes múltiples— mentre practicava amb

un tot terreny. A la feina, també portava un ritme de vida frenètic. Maeso feia guàrdies de 48 hores seguides que li reportaven uns bons beneficis econòmics.

De la seua addicció als opiacis, el punt sens dubte més controvertit de la seua enèrgica personalitat, també se n'ha parlat molt. Les raons d'aquesta presumpta toxicomania no són clares i fins i tot s'ha arribat a dir que la causa és l'intent de mitigar els dolors heretats dels seus accidents en la pràctica d'esports de risc i també la

ARXIU / EFE

Una allau de periodistes envolta Juan Maeso després que aquest últim declarara davant un jutjat d'instrucció el passat 4 de juny. L'anestesiista va proclamar la seua innocència.

A la feina, Maeso duia un ritme frenètic: feia guàrdi

ARXIU / DAVID VIJUESCAS

La clínica de La Casa de la Salut de València. Ha estat l'escenari d'un dels afers més greus de la història de la sanitat valenciana: el contagi d'hepatitis C.

necessitat de continuar mantenint el seu ritme de vida. En tot cas, al departament de Reanimació i Anestèsia de La Fe —on exerceix Maeso des dels anys vuitanta— treballen almenys una dotzena de persones que sempre han negat que conegueren l'addicció de Maeso. Tot i això, Enric Trull, que fou director gerent de l'hospital públic La Fe des de l'any 1991 fins al 1995, ha reconegut davant un inspector de sanitat haver escoltat els rumors sobre l'addicció de Maeso. De fet, Trull —que s'ha negat rotundament a parlar amb aquest setmanari— diu que, en conèixer els rumors, va convocar una reunió amb Rafael Montero —cap del departament de Reanimació i Anestèsia de La Fe— i amb el mateix anestesista per tal de confirmar aquest punt. Maeso, segons Trull, ho va negar tot, però això no va impedir que aquest recomanara vivament a l'anestesista unes xicotetes vacances.

Els desmentiments de Maeso contrasten amb el fet que la majoria de persones que han treballat al departament afirmen que Maeso passava llargues estones al WC i que aguantava com ningú les llargues sessions de treball. El cas és que el 1985 un grup d'uns vint treballadors sanitaris es van queixar de la presumpta toxicomania

L'hospital Casa de la Salut s'ha convertit en una tomba i això a pesar dels atacs del conseller de Sanitat valencià, Joaquín Farnós.

de Maeso al cap del departament de Reanimació i Anestèsia, el doctor Rafael Montero. Però Montero, que va portar Maeso a la Casa de la Salut per treballar, aturà en sec totes les indagacions sobre aquesta qüestió. La majoria del personal sanitari que havia denunciat la situació va demanar el trasllat a altres departaments de l'hospital. En La Fe tothom sap que Montero ha estat durant anys el principal valedor de Maeso tant a la sanitat pública com a la privada.

D'altra banda, Maeso sembla que no va deixar l'hospital militar amb colpets a l'esquena de felicitació. La seua presumpta addicció als opiacis —segons alguns dels

seus companys— i la gran quantitat de coses que volia fer alhora van provocar que més d'una vegada Maeso deixara sense cobrir alguns serveis. D'altra banda, diverses fonts han assenyalat que Maeso caigué en desgràcia en l'exèrcit perquè en una ocasió abandonà una guàrdia a l'hospital militar de Mislata per fer altres coses.

Aquesta ferma voluntat de Maeso d'acaparar com més serveis millor es féu palesa després de l'estiu del 1997. Treballava, segons ha declarat ell mateix als mitjans de comunicació, al departament de Maternitat de La Fe i també a la Casa de la Salut.

La negativa de Telefónica.

Les incògnites, doncs, en tot aquest afer són nombroses. El mes de desembre del 1997 Telefónica s'adonà que els casos d'absentisme laboral que havia detectat entre els seus empleats eren conseqüència d'un contagi d'hepatitis C a la Casa de la Salut, i demanà a la direcció d'aquest centre que ho faça públic. Però la Casa de la Salut replicà que havia de ser la companyia telefònica la que havia de donar la notícia. Posteriorment —a finals del mes de gener— es descobreix que un metge era portador del virus de l'hepatitis C. Un mes més tard entre els responsables mèdics de la Casa de la Salut sonava el nom de Maeso com el possible focus de transmissió de la malaltia. El catedràtic de Microbiologia de la Facultat de Medicina de València i membre de la comissió científica de la Conselleria de Sanitat, Juan García de Lomas, s'assabentà del cas de Maeso en una reunió amb diversos metges i directius de la Casa de la Salut. No obstant això, Lomas ho ha negat sempre, encara que sí que ha reconegut que mantingué una reunió amb ells el 3 de febrer. El catedràtic ha assegurat que en aquesta reunió li comunicaren que sospitaven d'un facultatiu com a causant d'un brot infecciós, però no li digueren el nom del presumpte responsable. Llavors Lomas —sempre segons la seua versió— va recomanar de fer

de 48 hores seguides que li donaven bons beneficis

unes proves genètiques al metge i transmetre tota la informació a la Conselleria de Sanitat. Dos mesos després, el 30 d'abril de 1998, i en una nota pública emesa pel catedràtic, aquest carregava totes les culpes a la Casa de la Salut per no haver informat la Conselleria. "Durant la reunió quedà clar -deia la nota- la responsabilitat que acceptava l'hospital Casa de la Salut de comunicar tots aquests fets davant la Conselleria de Sanitat". Amb aquesta actitud, García de Lomas llançava una altra palada de terra damunt de la Casa de la Salut i l'acusava d'haver ocultat l'afer. El fet és que el catedràtic sempre ha negat que ell cridara el director general de Salut Pública, Francisco Bueno, i li comunicara l'existència del brot o el nom del presumpte responsable, Maeso. De la mateixa manera, els protagonistes de l'esmentada reunió també han negat la posterior conversa que va mantenir Bueno amb Vicente Gil Suay, director gerent de l'hospital de La Fe. Segons asseguren diverses fonts consultades per aquest setmanari, en aquesta conversa, el polític va ordenar traure Maeso de l'hospital públic. Gil Suay reconeix que es va reunir el dia 20 de febrer amb el cap d'Anestèsia de La Fe, Rafael Montero, amb el sots-director mèdic del departament de Maternitat, Mario Gresa, i amb el mateix Maeso i llavors es va assabentar que aquest darrer era portador del virus de l'hepatitis C. Curiosament aquest mateix dia Maeso es va prendre unes vacances indefinides de la seua feina a l'hospital La Fe.

Davant de la confusió generada per tot aquest assumpte, la direcció de Telefónica de Madrid va ordenar a la seua filial valenciana que acudira als tribunals a fi d'evitar fer-se càrrec de les futures indemnitzacions dels afectats per l'hepatitis C. Efectivament el 16 de març Telefónica presentava la denúncia i dos dies després ho feia Iberdrola. El cas d'aquesta darrera empresa és ben diferent ja que va ser la Casa de la Salut la que va avisar-la en les primeres setmanes del mes de febrer per-

Just quan va esclatar l'escàndol de l'hepatitis C, un grup espanyol va intentar comprar a la baixa la Clínica la Salut.

què revisara els treballadors que s'havien operat a les seues instal·lacions. El conseller Farnós sempre ha reconegut, fins i tot davant de les Corts valencianes, que s'assabentà de tot el cas el 20 de març, però no ha aclarit mai com sabia que Maeso era toxicòman.

La curiosa estratègia de la Casa de la Salut. Quan la direcció de l'hospital va veure que se li escapava de les mans el cas, va estudiar una estratègia per eixir del pas. A l'hospital es van entestar a fer que Maeso donara la cara davant els mitjans de comunicació. El diari triat fou *Las Provincias*, que entrevistà Maeso a final de març. L'anestèsista negà la seua

culpabilitat i també que fóra toxicòman. Després d'això, La Salut s'ha convertit en una tom-ba i això a pesar dels atacs de Farnós. Des d'aleshores, les acusacions han recaigut en Maeso i en la Casa de la Salut: el primer assenyalat com a responsable del contagi, i la clínica culpada d'haver ocultat el cas el màxim de temps possible.

Una de les altres incògnites sense resoldre de tot aquest assumpte la guarda zelosament la directora de la Casa de La Salut, sor Lucía Ibáñez. Segons ha pogut saber EL TEMPS, fa uns vuit anys un grup empresarial francès intentà comprar aquesta clínica catòlica. Sor Lucía ha confirmat l'existència d'aquest contacte tot i que no ha volgut revelar el nom dels oferents. Algunes fonts consultades apunten que el grup podria ser Mer-Air-Soleil socis en aquell moment de l'actual conseller Farnós en la clínica de talassoteràpia Termalisme de Benicàssim. Just quan esclatà l'afer de l'hepatitis C, un altre grup, ara espanyol -la identitat del qual tampoc no ha volgut revelar sor Lucía-, intentava comprar la clínica a la baixa. Qui cobeja La Salut? Què hi ha darrere del contagi?

Els companys de quiròfan de Maeso sempre han reconegut que era un excel·lent professional. No obstant això, la majoria de persones que han treballat amb ell a La Fe afirmen que Maeso passava llargues estones al WC i que aguantava com ningú les llargues sessions de treball.

Mario Reyes